

NASILJE NA INTERNETU MEĐU I NAD DJECOM I MLADIMA

UDK: 364.271:004-053.2./6

Osvrt na tribinu

Društvo za socijalnu podršku je 12. svibnja 2014. godine u Zagrebu, organiziralo konferenciju pod nazivom „Nasilje na Internetu među i nad djecom i mladima“. Konferencija je održana u okviru programa „Govorom ljubavi protiv govora mržnje na Internetu“ i nacionalne kampanje „Ne govoru mržnje na Internetu“, koji se u Republici Hrvatskoj provode unutar kampanje Vijeća Europe „*No hate speech*“. Mobilna komunikacija, Internet i društvene mreže postali su dio naše svakodnevice, no posljednjih godina aktualno je pitanje fenomena nasilja putem Interneta u odnosu na djecu i mlade. Konferencija je okupila brojne stručnjake pomagačkih struka, predstavnike udruga i udomitelje iz različitih dijelova Hrvatske, a za cilj je imala ukazati na zastupljenost nasilja na Internetu nad i među djecom i mladima, te njegovim specifičnostima vezanim uz djecu i mlade koji se nalaze u sustavu socijalne skrbi.

Sudionike konferencije uvodno je pozdravila predsjednica udruge Društvo za socijalnu podršku Katarina Radat, koja je za početak istaknula kako istraživanja u zapadnim zemljama ukazuju na sve veću pojavnost međuvršnjačkog nasilja putem Interneta. Napomenula je kako se stručnjaci učestalo susreću sa pitanjem kako profesionalno odgovoriti na izazove vezano uz nasilje na Internetu.

U okviru provedbe programa „Hvala ne! Ovisnosti o alkoholu, drogi, Internetu, kocki i klađenju“ Društvo za socijalnu podršku dobilo je povratne informacije da su djeca i mladi smješteni u domove socijalne skrbi ili udomiteljske obitelji visokorizični za nasilje na Internetu, te se podjednako nalaze i u ulozi žrtve i ulozi zlostavljača. Sama činjenica da su izmješteni iz obitelji, prisutstvo određenih poteškoća, neposjedovanje *Facebook* profila samo su neki od razloga koji ih čine metom zlostavljača, jer se razlikuju od svojih vršnjaka.

Mr. sc. Višnja Fortuna, pročelnica Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom naglasila je značaj suradnje organizacija civilnog društva sa lokanom vlasti, u ovom slučaju Gradom Zagrebom pod čijim je pokroviteljstvom konferencija i održana, u prevladavanju socijalnih problema.

Nadalje je voditeljica službe za mlade pri Ministarstvu socijalne politike i mladih Morana Makovec prezentirala kampanju „Ne govoru mržnje na Internetu“, koja se odvija sukladno smjernicama Vijeća Europe. Zbog iznimnog angažmana i proaktivnog uključivanja

u kampanju djece i mladih diljem zemlje, navela je, kampanja je nadrasla planirani akcijski plan kampanje te su se aktivnosti proširile.

Zatim su dr. sc. Lucija Vejmelka i doc. dr. sc. Marijana Majdak sa Studijskog centra socijalnog rada govorile o elektroničkom nasilju promatrano u kontekstu vrsta, načina zloporabe, simptoma koji ukazuju na njegovo postojanje i dr., s posebnim osvrtom na razlike između vršnjačkog i elektroničkog nasilja pri čemu je ovo potonje štetnije. Rezultate svojeg istraživanja o doživljaju elektroničkog nasilja i samopoimanju predstavili su studenti Studijskog centra socijalnog rada: Dijana Hrenar, Martina Josić, Borna Bedić i Dubravka Mudrovčić. Lana Ciboci predstavila je istraživanje vezano uz grupe mržnje na društvenim mrežama, koje je provelo Društvo za komunikacijsku i medijsku kulturu s osvrtom na specifičnosti njegovih posljedica. Istraživanje o iskustvima i ponašanjima djece na Internetu i društvenoj mreži „Facebook“ koje je proveo Hrabri telefon u suradnji sa Poliklinikom za zaštitu djece grada Zagreba predstavila je Vesna Katalinić.

Svoju ulogu i postupanje u slučajevima elektroničkog nasilja izložili su i predstavnici Centra za socijalnu skrb, Općinskog državnog odvjetništva i policije. Nadalje svoja su iskustva u radu sa mladima prenijeli djelatnici Odgojnog doma Ivanec i Odgojnog doma Bedekovčina.

Rezultati istraživanja provedenih u Hrvatskoj pokazuju, a nalaze su potvrdili sudionici konferencije koji svakodnevno rade sa djecom i mladima, da roditelji ne prepoznaju opasnosti koje vrebaju na Internetu. Naime, učestalo upravo oni koji primarno pružaju sigurnost i izvor su podrške svojoj djeci, navode kako ne mogu pratiti sva „čuda tehnologije“ ili su općenito informatički nepismeni. Potrebno je naglasiti kako zabrane, „*child lock*“ sustavi, mjere poput korištenja računala isključivo u dnevnoj sobi ili pod nadzorom roditelja ili druge odrasle osobe, nisu učinkovite. Primjera radi, „pametni telefoni“ kojima se danas gotovo svi koriste omogućavaju pristup Internetu.

Zaključno, obzirom da su znanstveni naponi do sada bili usmjereni većinom na istraživanje međuvršnjačkog nasilja općenito, nameće se potreba sustavnog izučavanja međuvršnjačkog nasilja putem Interneta zasebno, obzirom na njegovu sve veću zastupljenost. Konferencija je ukazala na potrebu razvijanja preventivnih programa, edukaciju stručnjaka i izradu priručnika. Iako su preventivne aktivnosti većinom usmjerene na djecu i mlade, rad sa roditeljima također bi donio višestruke koristi u preveniranju problema. Osobitu pozornost trebalo bi pridati edukaciji djece i mladih koji se nalaze unutar sustava socijalne skrbi jer su prepoznati kao posebno ranjiva skupina. Naposljetku, naglašena je važnost organizacija civilnog društva i medija u prevenciji te senzibilizaciji javnosti.